

ประกาศคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับสิทธิโดยการเช่าที่ดินของผู้เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน
ที่ได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้วโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เพื่อให้การขอรับสิทธิโดยการเช่าที่ดิน ของผู้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้ว
โดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

อาศัยอำนาจตามข้อ ๕ และข้อ ๖๒ แห่งระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอด
ทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖ และมติที่ประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในการประชุม
ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจึงออกประกาศ
หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับสิทธิโดยการเช่าที่ดินของผู้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้จัด
ให้แก่เกษตรกรแล้วโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมไว้ ดังต่อไปนี้

๑. คำขอและหลักเกณฑ์การพิจารณาคำขอ

๑.๑ ให้ผู้ถือครองและทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้วโดยไม่ได้รับอนุญาต
ตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวมถึง คู่สมรส บุตร หรือทายาทผู้ถือครองและทำประโยชน์
ในที่ดินที่ร่วมทำประโยชน์ในที่ดินยื่นคำขอเป็นหนังสือแจ้งการถือครองและทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรอื่น
โดยไม่ได้รับอนุญาต ตามแบบหนังสือแจ้งการถือครองและทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรอื่น โดยไม่ได้
รับอนุญาตต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (แบบ ส.ป.ก. ๔-๑๖๓) พร้อมหลักฐานที่ ส.ป.ก.จังหวัด แห่งท้องที่นั้น

๑.๒ พยานหลักฐานที่ใช้แสดงต่อ ส.ป.ก.จังหวัด

๑.๒.๑ พยานเอกสาร

(๑) สัญญาซื้อขาย หรือสัญญาเงินกู้ หรือเอกสารการเสียภาษีบำรุงท้องที่
(ภบท.๕) หรือเอกสารอื่นที่แสดงให้เห็นว่ามีการมอบการถือครองและทำประโยชน์

(๒) หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑)
หรือสัญญาเช่า หรือสัญญาเช่าซื้อ

(๓) สำเนาหนังสือ ส.ป.ก. ๔-๐๑ หรือสัญญาเช่า หรือสัญญาเช่าซื้อ (กรณีไม่มี
เอกสารตาม (๒) แผนที่โดยสังเขปแสดงตำแหน่งของที่ดิน

(๔) สำเนาทะเบียนสมรส (ถ้ามี)

(๕) สำเนาใบเปลี่ยนชื่อ-สกุล (ถ้ามี)

(๖) สำเนา ...

(๖) สำเนาทะเบียนเกษตรกร (ถ้ามี)

(๗) เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

๑.๒.๒ พยานบุคคลมาให้ถ้อยคำ

(๑) ผู้ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. โดยได้รับ ส.ป.ก. ๔-๐๑ สัญญาเช่า หรือสัญญาเช่าซื้อ รวมทั้งบุคคลที่รู้เห็นการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ดังนี้

๑) คู่สมรส บุตร เครือญาติหรือทายาทของผู้ได้รับการจัดที่ดินหรือของผู้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต

๒) เจ้าของหรือผู้ถือครองทำประโยชน์ในที่ดินข้างเคียง

๓) ผู้ปกครองท้องที่ (ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แห่งท้องที่ที่ดินตั้งอยู่)

๔) บุคคลอื่น ๆ เช่น ผู้รับจ้าง ผู้รับซื้อผลผลิต เป็นต้น

๑.๓. ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ตรวจสอบพยานหลักฐานตามข้อ ๑.๒.๑ ในกรณีเอกสารหรือหลักฐานไม่ถูกต้องครบถ้วนให้ ส.ป.ก.จังหวัด แจ้งให้ผู้ยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติม หรือจัดส่งเอกสารหรือพยานหลักฐานให้ถูกต้อง ครบถ้วนภายในระยะเวลาที่กำหนด หากผู้ยื่นคำขอไม่แก้ไขเพิ่มเติมหรือไม่จัดส่งเอกสารหรือพยานหลักฐาน หรือนำพยานบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำตามข้อ ๑.๒.๒ ให้ถูกต้องครบถ้วนภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ ส.ป.ก.จังหวัด คืนคำขอแก่ผู้ยื่น

๒. วิธีการตรวจสอบ

๒.๑ กรณีพยานหลักฐานแสดงว่า ผู้ยื่นคำขอเป็นผู้ถือครองและทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้ จัดให้แก่เกษตรกรแล้วโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้สอบสวน การทำประโยชน์ในที่ดินของผู้ยื่นคำขอตามแบบ ส.ป.ก. ๔-๑๖๓ ของผู้ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. หรือคู่สมรส บุตร เครือญาติ หรือทายาทของเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินซึ่งเสียชีวิต เจ้าของที่ดินหรือผู้ถือครองที่ดินข้างเคียง คำรับรองจากผู้ปกครองท้องที่ (ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แห่งท้องที่ที่ดินตั้งอยู่) หรือผู้รับจ้าง ผู้รับซื้อผลผลิต เกี่ยวกับการส่งมอบการครอบครองของที่ดิน การทำประโยชน์ การประกอบเกษตรกรรมในที่ดิน ดังกล่าวทั้งหมดหรือบางส่วน หรือมีการกระทำการใด ๆ ในลักษณะที่ก่อให้เกิดความเสียหายในที่ดินหรือเปลี่ยนแปลง สภาพที่ดินหรือกระทำการใด ๆ จนเป็นเหตุให้ที่ดินเสื่อมสภาพความเหมาะสมต่อการประกอบเกษตรกรรม .

๒.๒ กรณีรู้ตัวเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. แต่ไม่มาแสดงตน หรือหาตัวไม่พบ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด แจ้งเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินฯ หรือประกาศให้ทราบว่ามีผู้มายื่นคำขอตามแบบ ส.ป.ก. ๔-๑๖๓ ต่อ ส.ป.ก.จังหวัด แล้วดำเนินการสอบสวนตามข้อ ๒.๑

๓. การคัดเลือกและการจัดที่ดินให้เข้าทำประโยชน์

๓.๑ ในการคัดเลือกผู้ยื่นคำขอตามแบบ ส.ป.ก. ๔-๑๖๓ ให้ตรวจสอบข้อเท็จจริง ตามข้อ ๒.๑ หรือ ๒.๒ ประกอบข้อ ๙ แห่งระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือก และจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สิน และหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ รวมถึงแนวเขตและสถานะของที่ดิน โดยพิจารณา

จากพยาน ...

จากพยานหลักฐานในระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของ ส.ป.ก. และระบบฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐอื่นที่เกี่ยวข้องประกอบกับพยานหลักฐานที่เห็นว่าจำเป็นแก่การพิสูจน์ข้อเท็จจริง ในกรณีที่มีระบบฐานข้อมูลสารสนเทศยังไม่แล้วเสร็จหรือมีเหตุขัดข้อง ให้ตรวจสอบจากพยานหลักฐานที่เห็นว่าจำเป็นแก่การพิสูจน์ข้อเท็จจริงดังกล่าว หากมีคุณสมบัติตามระเบียบดังกล่าวแล้วให้แจ้งผู้ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. โดยได้รับ ส.ป.ก. ๔-๐๑ สัญญาเช่า หรือสัญญาเช่าซื้อ ให้ทราบข้อเท็จจริงที่เพียงพอ เพื่อให้โอกาสได้แย้งแสดงหลักฐานการสั่งให้สันสิทธิการได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. ก่อนจัดที่ดินให้ผู้ยื่นคำขอตามแบบ ส.ป.ก. ๔-๑๖๓ ตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือก และจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖ โดยให้สิทธิการเช่า

ให้ดำเนินการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่รับคำขอพร้อมเอกสารหลักฐานดังกล่าว ในกรณีมีเหตุผลอันสมควร เลขธิการหรือผู้ซึ่งเลขธิการมอบหมายอาจขยายระยะเวลาดังกล่าวออกไปได้ตามความจำเป็น

๔. สิทธิและหน้าที่ของผู้ได้รับจัดที่ดิน

๔.๑ ผู้ยื่นคำขอตามแบบ ส.ป.ก. ๔-๑๖๓ จะได้รับการจัดที่ดินโดยได้ให้สิทธิการเช่า โดยอัตราค่าเช่าให้เป็นไปตามที่ ส.ป.ก. ประกาศกำหนด

๔.๒ ผู้ยื่นคำขอตามแบบ ส.ป.ก. ๔-๑๖๓ ซึ่งได้รับการจัดที่ดินต้องยินยอมรับภาระหนี้สินที่ค้างชำระกับ ส.ป.ก. หรือหนี้สินที่สถาบันการเงินที่ร่วมโครงการกับ ส.ป.ก. เฉพาะต้นเงินที่เกษตรกรผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินได้นำหนังสือ ส.ป.ก. ๔-๐๑ หรือสัญญาเช่า หรือสัญญาเช่าซื้อไปเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันการกู้ยืมตามสัดส่วนที่ได้รับการจัดที่ดิน

๕. แบบการแจ้งและสัญญาเช่า

๕.๑ หนังสือแจ้งการถือครองและทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตตามแบบ (ส.ป.ก. ๔-๑๖๓) หรือตามแบบที่ ส.ป.ก. กำหนด

๕.๒ สัญญาเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามแบบ ส.ป.ก. ๔-๑๔ ก หรือตามแบบที่ ส.ป.ก. กำหนด

๖. กรณีมีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามประกาศนี้ ให้เสนอเลขธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗

ร้อยเอก

(ธรรมนัส พรหมเผ่า)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ประธานกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม